

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ของสมาชิกในกรุงเทพมหานคร” กล่าวถึงสาระสำคัญ 3 ประการได้แก่ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับนิตยสารโลกทิพย์ในครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจ และประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านของสมาชิกของนิตยสารโลกทิพย์ด้วยการพิจารณาถึงลักษณะทางประชากรของสมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ในกรุงเทพมหานครว่า มีความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์อย่างไร แล้วนำผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลสำหรับพิจารณาในการพัฒนาด้านรูปแบบและเนื้อหาของนิตยสารโลกทิพย์ต่อไป

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย การวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ของสมาชิกในเขตกรุงเทพมหานคร” ผู้ศึกษามีความสนใจว่าสมาชิกของนิตยสารโลกทิพย์มีความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์ในแง่รูปแบบกับเนื้อหาจากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์อย่างไร โดยศึกษากลุ่มสมาชิกที่สมัครรับนิตยสารเป็นประจำ ทั้งนี้จะเป็นการศึกษากลุ่มสมาชิกเฉพาะที่อาศัยในกรุงเทพมหานครเป็นหลัก ตามวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1.1.1 ความพึงพอใจจากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์

1.1.2 การใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์

1.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับความพึงพอใจจากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ของสมาชิกในเขตกรุงเทพมหานคร

1.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับการใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ของสมาชิกในเขตกรุงเทพมหานคร

1.1.5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ของสมาชิกในเขตกรุงเทพมหานคร

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกของนิตยสารโลกทิพย์ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยซึ่งสุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบค่าความน่าจะเป็นจากจำนวน 950 คนด้วยวิธีคำนวณแล้วได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 286 คน เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้การวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไคสแควร์ (chi-square) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05 การเปรียบเทียบสำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Group) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียวกัน (One Way Analysis of Variance “ANOVA”) เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐานต่างๆ

1.3 ผลการวิจัย การวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ของสมาชิกในกรุงเทพมหานคร” สรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1.3.1 ความพึงพอใจจากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์

1) ความพึงพอใจด้านรูปแบบของสมาชิกในการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความพึงพอใจด้านรูปแบบของนิตยสารในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) โดยพึงพอใจในประเด็นภาพปกสร้างความน่าเชื่อถือและศรัทธาให้แก่สมาชิกโลกทิพย์มากที่สุด รองลงมาคือ รูปเล่มแข็งแรง ทนทาน เหมาะสำหรับการเก็บสะสม และมีความพึงพอใจด้านรูปแบบของนิตยสารในประเด็นราคาที่จำหน่ายมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2) ความพึงพอใจด้านเนื้อหาของสมาชิกในการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความพึงพอใจด้านเนื้อหาของนิตยสารในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) โดยพึงพอใจในประเด็นผู้อ่านได้รับความรู้และสารประโยชน์จากเรื่องมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้อ่านเข้าใจในสาระสำคัญของธรรมะและมีความพึงพอใจด้านรูปแบบของนิตยสารในประเด็นการแจกรางวัลให้แก่ผู้อ่านได้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการน้อยที่สุด

3) ความพึงพอใจโดยภาพรวมของสมาชิกในการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความพึงพอใจนิตยสารโดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) โดยพึงพอใจด้านเนื้อหา มากกว่าด้านรูปแบบ

1.3.2 การใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์

1) การใช้ประโยชน์ด้านรูปแบบของสมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีการใช้ประโยชน์ด้านรูปแบบของนิตยสารในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) โดยมีการใช้ประโยชน์ในประเด็นนิตยสารโลกทิพย์มีขนาดกะทัดรัด พกพาสะดวกมากที่สุด รองลงมาคือ รูปแบบของนิตยสารมีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้อ่าน และมีการใช้ประโยชน์ในประเด็นภาพประกอบเรื่องสวยงามแลสอดคล้องกับเนื้อหาน้อยที่สุด

2) การใช้ประโยชน์ด้านเนื้อหาของสมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีการใช้ประโยชน์ด้านเนื้อหาของนิตยสารในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) โดยมีการใช้ประโยชน์ในประเด็นการได้รับความรู้และความคิดจากธรรมชาติที่สอดคล้องในข้อเขียนมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้ธรรมชาติในการปฏิบัติตนในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีการใช้ประโยชน์ในประเด็นการนำธรรมชาติที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ในการสนทนาร่วมกับผู้อื่นน้อยที่สุด

3) การใช้ประโยชน์โดยภาพรวมของสมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีการใช้ประโยชน์ในการอ่านนิตยสารโลกทิพย์โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) โดยมีการใช้ประโยชน์ด้านเนื้อหา มากกว่าด้านรูปแบบ

1.3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับความพึงพอใจจากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ของสมาชิกในเขตกรุงเทพมหานคร

ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ และรายได้ต่อเดือน พบว่า มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการอ่านนิตยสารของสมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่อายุและอาชีพ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการอ่านนิตยสารของสมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร

1.3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับการใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ของสมาชิกในเขตกรุงเทพมหานคร

ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารของสมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร

1.3.5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ของสมาชิกในเขตกรุงเทพมหานครทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้

1) สมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านรูปแบบ คือ ควรพัฒนาด้านรูปภาพ เช่น ภาพหน้าปกควรมีนำเสนอโดยใช้ภาพจริงไม่ใช่ภาพวาด ภาพที่ลงในนิตยสารควรมีความคมชัด เป็นต้น

2) สมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านเนื้อหาว่า ควรเพิ่มเติมเนื้อหาต่างๆ เช่น กระดานข่าวการทำบุญของวัด การดูดวง ธรรมะกับการแก้ไขปัญหาชีวิต เป็นต้น

3) สมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ด้านรูปแบบ ว่ามีประโยชน์จากรูปแบบของนิตยสารโลกทิพย์ได้แก่การนำภาพที่ปรากฏในนิตยสารไปใช้ประโยชน์ต่อ หรือภาพประกอบมีความสวยงามทำให้เกิดความเพลิดเพลินศรัทธา

4) สมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ด้านเนื้อหาว่า สามารถนำเนื้อหาที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การสร้างการกำลังใจ ช่วยจรรโลงใจ คลายเครียด

2. อภิปรายผล

ในการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยขออภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 ความพึงพอใจจากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานครมีความพึงพอใจนิตยสารในระดับมากทั้งด้านรูปแบบและด้านเนื้อหา โดยเฉพาะด้านเนื้อหาโดยพึงพอใจในประเด็นผู้อ่านได้รับความรู้และสารประโยชน์จากเรื่องมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้อ่านเข้าใจในสาระสำคัญของธรรมะ และผู้อ่านมองเห็นแนวทางของการนำธรรมะไปใช้ในการแก้ไขปัญหาชีวิต ทั้งนี้เป็นเพราะเนื้อหาของนิตยสารโลกทิพย์โลกทิพย์นั้นจะเน้นเนื้อหาทางวิชาการแนวทางพระพุทธศาสนา ดังนั้นองค์ประกอบส่วนใหญ่ของนิตยสารโลกทิพย์จะเป็นบทความทางพระพุทธศาสนา การนำเสนอ นิตยสารโลกทิพย์เน้นธรรมะปฏิบัติของพระสงฆ์นักปฏิบัติธรรมสายกรรมฐานที่มีชื่อเสียง ประสบการณ์การปฏิบัติธรรมของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อ่าน ตลอดจนบทความของนักเขียนที่มีความรู้เฉพาะด้านพระพุทธศาสนา นอกจากนี้ นิตยสารแต่ละฉบับจะมีการผสมผสานของเนื้อหา รูปแบบต่างๆ โดยมีกฎเกณฑ์เป็นแนวทางในการปฏิบัติอยู่บ้าง เช่น ควรมีความสมดุลของสิ่งต่างๆ ระหว่างข่าวสารและบทความ ความหลากหลายของเนื้อหาสาระ และความต่อเนื่องของเนื้อหา สาระ รูปแบบและจุดประสงค์ของนิตยสาร ทำให้สมาชิกนิตยสารโลกทิพย์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในทุกประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชยุตรา ศิริไกรวัฒนาวงศ์ (2541) ที่ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับ การคาดหวังประโยชน์ และความพึงพอใจของผู้อ่านนิตยสารแนวธรรมะ และแนวอาชีพปฏิบัติพบว่าคุณลักษณะทางประชากรของผู้อ่านนิตยสารทั้งสองประเภทโดยทั่วไปแล้ว เกือบไม่แตกต่างกัน ในด้านความพึงพอใจในการเปิดรับข่าวสารพบว่า ผู้อ่านทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับใกล้เคียงกันมีความพึงพอใจที่จะได้รับสารประโยชน์ และความรู้ในเรื่องราวต่างๆ มากขึ้น แต่ยังมีการคาดหวังที่จะได้รับความรู้ยิ่งขึ้นไปอีก

2.2 การใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานครมีการใช้ประโยชน์ด้านเนื้อหาของนิตยสารในระดับมากทั้งในด้านรูปแบบและด้านเนื้อหา โดยมีการใช้ประโยชน์ในประเด็นการได้รับความรู้และความคิดจากธรรมชาติที่สอดแทรกในข้อเขียนมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้ธรรมชาติในการปฏิบัติตนในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้เพราะแนวคิดสำคัญของ นิตยสารโลกทิพย์ คือ การเผยแพร่หลักธรรมคำสอนในพุทธศาสนาตลอดถึงประสบการณ์การปฏิบัติธรรมที่ถ่ายทอดจากนักเขียนและผู้อ่านจากทางบ้าน กองบรรณาธิการนิตยสารโลกทิพย์จึงนำแนวคิดนี้มาต่อยอดในแนวธรรมชาติของพุทธศาสนาได้ จึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้มีการผลิตนิตยสารโลกทิพย์ออกมา ซึ่งนับได้ว่าเป็นนิตยสารแนวธรรมชาติเล่มแรกๆ บนแผงหนังสือของประเทศไทย ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ผู้อ่านสามารถได้รับความรู้และความคิดจากธรรมชาติที่สอดแทรกในข้อเขียนตลอดจนสามารถใช้ธรรมชาติในการปฏิบัติตนในสังคมได้อย่างมีความสุขได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กนิษฐา ชนวนก (2551) ที่ได้กล่าวว่า การใช้ประโยชน์จากสื่อรายการประเภทส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ได้แก่ สามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สามารถนำเรื่องราวไปใช้เป็นหัวข้อสนทนากับผู้อื่นได้ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากรายการมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับความพึงพอใจจากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ของสมาชิกเขตกรุงเทพมหานคร จากผลการศึกษาพบว่า ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการอ่านนิตยสารของสมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เพราะสมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานครเป็นเพศหญิงและเพศชายจำนวนใกล้เคียงกัน จึงทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ได้รับจากนิตยสารได้แตกต่างกันออกไป ส่งผลให้มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของแคทซ์ บลัมเบอร์ และกูริวิทซ์ (พีระจิระโสภณ, 2541, น. 634-635) ที่ได้กล่าวว่า ความแตกต่างทางเพศทำให้นักคลมมีพฤติกรรมของการติดต่อสื่อสารที่แตกต่างกัน กล่าวคือ เพศหญิงมีแนวโน้มและมีความต้องการที่จะส่งและรับข่าวสารมากกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชายไม่ได้มีความต้องการที่จะส่งและรับข่าวสารมากกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชายไม่ได้มีความต้องการที่จะส่งและรับข่าวสารเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่มีความต้องการที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นจากการรับสารและส่งข่าวสารนั้นด้วย การวิจัยทางจิตวิทยาหลายเรื่องได้แสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างกันอย่างมาก ในเรื่องความค่านิยมและทัศนคติ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมและสังคมกำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนทั้งสองเพศไว้แตกต่างกัน ผู้หญิงมักจะเป็นคนที่มีจิตใจอ่อนโยน หรือเจ้าอารมณ์ถูกชักจูงได้ง่ายและหยิ่งถึงจิตใจของคนได้ดีกว่าผู้ชาย ในขณะที่ผู้ชาย ใช้เหตุผลและจดจำข่าวสารได้มากกว่าผู้หญิง และยัง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรณี ผ่องวรรณลักษณ์ (2537) ที่ได้ศึกษาการเปิดรับ การคาดหวัง ประโยชน์ และความพึงพอใจในรายการธรรมะทางสื่อโทรทัศน์ของสมาชิกชมรมทางพระพุทธศาสนาในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับรายการธรรมะทางสื่อโทรทัศน์ของสมาชิกชมรมทางพระพุทธศาสนา โดยเพศชายเปิดรับรายการธรรมะทางสื่อโทรทัศน์มากกว่าเพศหญิง

รายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการอ่านนิตยสารของสมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีรายได้ที่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่แล้วมีรายได้มากกว่า 25,000 บาทขึ้นไป ซึ่งมีรายได้อยู่ในระดับสูง จึงทำให้มีความพึงพอใจมากกว่าสมาชิกที่มีรายได้ที่ต่ำกว่า เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของนิตยสารโลกทิพย์ได้ดีกว่า ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของแคทซ์ บลัมเบอร์ และกูริวิทซ์ (พีระ จิระ โสภณ, 2541, น. 634-635) ที่ได้กล่าวว่า สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ หมายถึง อาชีพรายได้ เชื้อชาติ และชาติพันธุ์ ตลอดจนภูมิหลังครอบครัว ทำให้คนมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีทัศนคติ ค่านิยม และเป้าหมายที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมนั้นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้รับสาร และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญรัตน์ รักษ์สิริโสภ (2553) ที่ได้ศึกษาวิจัยความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ของผู้ชมแต่ละระดับที่มีต่อรายการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ชมรายการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยทั้ง 3 ระดับคือ ระดับสูง ระดับกลางและระดับล่างมีความพึงพอใจแต่ละรายการแตกต่างกัน เนื่องจากมีปัจจัยที่แตกต่างกัน เช่น รายได้ และประสบการณ์ ส่งผลให้ผู้ชมแต่ละระดับมีการเปิดรับสารและเลือกรับสารแตกต่างกันทั้งยังมีปัจจัยเกี่ยวกับความแตกต่างกัน

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับการใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ของสมาชิกเขตกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารของสมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว เช่น ค้าขาย หรือเป็นผู้ประกอบการ(ซึ่งเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจในชีวิตประจำวันอย่างมากจึงอาจเป็นสาเหตุให้เลือกอ่านนิตยสารธรรมะเพื่อเป็นที่พึ่งทางใจ) และมีรายได้ระหว่าง 25,001 - 40,000 บาทต่อเดือน ซึ่งจะเห็นได้ว่าสมาชิกนิตยสารส่วนใหญ่แล้วเป็นกลุ่มบุคคลที่มีรายได้ค่อนข้างสูงและประกอบกิจการธุรกิจส่วนตัวที่ต้องมีการแข่งขันกันสูง ดังนั้นการใช้เวลาเพื่อศึกษานำประโยชน์จากเนื้อหาและนิตยสารธรรมะเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันจึงมีไม่มากนัก

ทำให้ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารของสมาชิคนิตยสารโลกทิพย์ อาจแตกต่างกับงานวิจัยของ เจริญศิริ โสภาก (2553) ที่ได้ศึกษาวิจัยความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ของผู้ชมแต่ละระดับที่มีต่อรายการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ผลการวิจัยพบว่า การใช้ประโยชน์ที่ได้จากการชมรายการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของผู้ชมแต่ละรายการแตกต่างกันออกไป โดยมีปัจจัยต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และประสบการณ์เป็นต้น ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ชมในระดับสูงโดยมากคือระดับผู้บริหารเลือกใช้ประโยชน์จากการชมรายการพินิจนครในด้านเนื้อหาและรูปแบบของรายการ ด้านพิธีกรและด้านอื่นๆ เช่น เวลาในการออกอากาศ กลุ่มผู้ชมระดับกลางโดยมากเป็นพนักงานบริษัทเลือกใช้ประโยชน์จากชมรายการวิกสยาม ในด้านเนื้อหา รูปแบบรายการ ด้านพิธีกร เพราะเป็นรายการสาระบันเทิง ที่นำเสนอเรื่องราวขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตผู้คนในอดีต และกลุ่มบุคคลระดับล่างโดยมากเป็นกลุ่มคนผู้ใช้แรงงานเลือกใช้ประโยชน์จากการชมรายการกัศดาการบ้านทุ่ง ด้านรูปแบบ กับเนื้อหาของรายการ พิธีกรเพราะเห็นว่ารายการมีเนื้อหา สาระเป็นประโยชน์ต่อตนเอง และเป็นรายการเกษตรในระดับพื้นบ้านช่วยสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นตลอดจนช่วยปลูกฝังจิตสำนึกรักบ้านเกิดให้เกิดขึ้นด้วย ความแตกต่างนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันจึงมีผลการวิจัยที่แตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นสมาชิคนิตยสารโลกทิพย์ที่เป็นกลุ่มเฉพาะจึงเป็นสิ่งที่คณะผู้จัดทำต้องพิจารณาเป็นพิเศษเนื่องจากมีผลต่อการพัฒนานิตยสารโลกทิพย์

2.5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ของสมาชิกในเขตกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิคนิตยสารโลกทิพย์ได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านรูปแบบ ได้แก่ควรพัฒนาด้านรูปแบบคือ ภาพหน้าปกควรใช้ภาพถ่ายจริงที่สวยงามและภาพควรมีความคมชัด ถึงร้อยละ 34.0 รองลงมาสมาชิกเห็นควรให้พัฒนาด้านกระดาษ เช่น กระดาษถนอมสายตา สำหรับความพึงพอใจด้านเนื้อหาสมาชิกส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มเติมเนื้อหาต่างๆ เช่น กระดานข่าวการทำบุญของวัดต่างๆ ทั่วประเทศ การดูแล ธรรมะกับการแก้ไขปัญหาชีวิต คิดเป็นร้อยละ 30.9 รองลงมา คือ ควรลดเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับแก่นธรรมะของพระพุทธศาสนาให้น้อยลง เช่น พระเครื่อง อภินิหารถึงร้อยละ 25.5 ประการสำคัญสมาชิกมีข้อเสนอแนะว่าควรเน้นธรรมะจากพระไตรปิฎกให้มากกว่าธรรมะจากตัวพระภิกษุสงฆ์

ส่วนข้อเสนอแนะของสมาชิคนิตยสารโลกทิพย์ด้านการใช้ประโยชน์จากรูปแบบกล่าวคือ สมาชิกได้นำภาพจากนิตยสารโลกทิพย์ไปใช้ประโยชน์ต่อและคิดว่าภาพที่สวยงามจากนิตยสารมีส่วนทำให้มีความศรัทธาพระพุทธศาสนามากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 54.8 รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 38.7 สมาชิกบางท่านนำนิตยสารโลกทิพย์ไปสะสมเพราะรูปเล่มคงทน ส่วนอีกร้อยละ 6.5

คิดว่ามีขนาดที่เหมาะสมเป็นประโยชน์เหมาะสมกับการนำไปใช้ตามต้องการ สมาชิกมีข้อเสนอแนะนิตยสารโลกทิพย์มีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ทางธรรมะมากถึง ร้อยละ 64.5 ช่วยพัฒนาคุณภาพจิตใจได้มากขึ้น ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งรู้จักประวัติพระสงฆ์ผู้ปฏิบัติดีจากการอ่านนิตยสารรวมถึงเข้าใจในการสวดมนต์ถาวรมากขึ้นซึ่งจำนวนค่าร้อยละจากข้อเสนอแนะความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากการอ่านนิตยสารโลกทิพย์ของสมาชิก เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ ชยุดราศิริไกรวัฒนวงศ์ (2541) ที่ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับ การคาดหวังประโยชน์ และความพึงพอใจของผู้่านนิตยสารแนวธรรมะ และแนววิธิปาฏิหาริย์ โดยศึกษาจากสมาชิกผู้อ่านนิตยสารแนวธรรมะ และแนววิธิปาฏิหาริย์ ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และในเขตปริมณฑล (นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ) จำนวน 291 คน พบว่า ผู้อ่านมีความสนใจให้ความสำคัญเนื้อหา มากกว่ารูปแบบในขณะเดียวกันทั้งนี้ น่าจะเป็นรสนิยมเฉพาะกลุ่มของผู้อ่านนิตยสารศาสนา (อันเนื่องมาจากเพศ อายุ ลักษณะทางชนชั้น) และเนื่องจากนิตยสารแนวนี้น่าจะสามารถช่วยผ่อนคลายปัญหาจากชีวิตจริง (อาชีพการงาน) ที่ตึงเครียดไปได้ และคาดหวังจะได้สารประโยชน์จากตัวนิตยสารเพิ่มขึ้นในขณะเดียวกันสมาชิกนิตยสารโลกทิพย์ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในด้านรูปแบบมากกว่าเนื้อหาส่วนความพึงพอใจกลับให้ความสำคัญด้านเนื้อหา มากกว่ารูปแบบ ซึ่งความแตกต่างนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันจึงมีผลการวิจัยที่แตกต่างกันไปด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์และการศึกษาต่อไปได้ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

3.1.1 นิตยสารโลกทิพย์ ควรมีการจัดการส่งเสริมการขายด้วยการสมนาคุณด้วยการแจกรางวัลให้แก่ผู้อ่านให้มากขึ้นหรือการลดราคาในการจัดจำหน่ายให้กับสมาชิก

3.1.2 นิตยสารโลกทิพย์ ควรเลือกใช้สิ่งพิมพ์ที่ได้คุณภาพ เพื่อดำเนินการจัดพิมพ์นิตยสารด้วยรูปภาพที่คมชัด สีสดใสสวยงาม เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่มีความต้องการนำภาพที่ปรากฏในนิตยสารไปใช้ประโยชน์ต่อ

3.1.3 นิตยสารโลกทิพย์ ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการขาย เช่น การจัดกิจกรรมบรรณาธิการพบสมาชิก หรือกิจกรรมตามเทศกาลต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกได้พบปะ

สังสรรค์และเป็นการส่งเสริมให้มีการนำธรรมะที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ในการสนทนาร่วมกับผู้อื่นอีกด้วย

3.1.4 นิติสารโลกทิพย์ ควรเพิ่มเติมเนื้อหาภายในให้มีคอลัมน์ที่เป็นประโยชน์มากขึ้น เพื่อเป็นการดึงดูดให้ผู้อ่านติดตามและสมัครสมาชิกเพิ่มมากขึ้น

3.1.5 นิติสารโลกทิพย์มีกลุ่มเป้าหมายใหญ่ที่สนใจเรื่องสมาธิ ธรรมะ การปฏิบัติธรรมที่ถูกต้องตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและจากการศึกษาพบว่า สมาชิกนิติสารโลกทิพย์ในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุ 50 ปีขึ้นไป ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว เช่น ค้าขาย หรือเป็นผู้ประกอบการ นิติสารโลกทิพย์จึงควรพัฒนานิติสารโลกทิพย์ให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกกลุ่มนี้

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์จากนิติสารโลกทิพย์ของสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานครกับสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอื่นๆ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

3.2.2 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์ที่มีต่อนิติสารโลกทิพย์ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับด้านรูปแบบและด้านเนื้อหา เช่น ด้านระยะเวลาการจัดจำหน่าย ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย เป็นต้น

3.2.3 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของระดับความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์ที่มีต่อนิติสารกับผลการดำเนินงานในการให้บริการของนิติสารโลกทิพย์

3.2.4 ควรมีการประเมินความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์ที่มีต่อนิติสารโลกทิพย์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการจัดหาทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของสมาชิกนิติสาร

3.2.5 ควรมีการศึกษาและพัฒนาระบบการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สมาชิกนิติสารสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง เช่น การสมัครหรือต่ออายุสมาชิกผ่านแอปพลิเคชัน การชำระค่าสมาชิกผ่านเคาน์เตอร์เซอร์วิส เป็นต้น เพื่อเพิ่มทางเลือกในการใช้บริการ เพิ่มความสะดวกรวดเร็ว และสอดคล้องกับสถานการณ์ความก้าวหน้าของการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโลกในปัจจุบัน